

אי-שליטה בסוגרים אצל ילדים על הרצף האוטיסטי

גב' ליאת זיוון בכר BPT¹, לאוניד קליחמן PT, PhD², גב' לאה טנא BPT, MA³

¹ פיזיותרפיסטית, המרכז לטיפול וחקר באוטיזם (העמותה לילדים בסיכון)

² פרופסור חבר, המחלקה לפיזיותרפיה, אוניברסיטת בן גוריון בנגב

³ מרצה, המחלקה לפיזיותרפיה, אוניברסיטת בן גוריון בנגב

טיפוסית. הסיבות לתופעה זו מגוונות. קצתן מיוחסות לתופעות לוואי תרופתיות, להשפעות נוירולוגיות, גנטיות, מוטוריות וסנסוריות, וקצתן מיוחסות להיבטים רגשיים, תקשורתיים והתנהגותיים האופייניים לאוטיזם. תוכניות ההתערבות והטיפול מתבססות בעיקר על הגישה ההתנהגותית.

מסקנות: ילדים עם אוטיזם נמצאים בסיכון מוגבר לפתח קשיים בשליטה בסוגרים. גישות טיפול התנהגותיות עקביות נמצאו יעילות בקידום תהליכי הגמילה וכן בשיפור איכות חייהם של ילדים עם אוטיזם ושל משפחותיהם.

מילות מפתח: אוטיזם, שליטה בסוגרים, הרטבת יום, הרטבת לילה, אי-נקיטת צואה, גמילה

מקורות מימון - לא היו מקורות מימון חיצוניים לעבודה

תקציר

רקע: גמילה היא אבן דרך התפתחותית משמעותית עבור ילדים ובני משפחותיהם. המונח "גמילה" משקף שלבים רבים הדורשים יכולות תחושתיות, מוטוריות, קוגניטיביות, תקשורתיות ורגשיות. אלה מאפשרים רצף תקין ויעיל של עשיית הצרכים באופן מותאם. ילדים בעלי התפתחות טיפוסית משיגים שליטה בסוגרים בשעות היום בגילאי שלוש עד ארבע שנים, ובלילה - עד גיל חמש שנים. אוטיזם (Autism Spectrum Disorder, ASD) נמנה עם קבוצת הפרעות נוירו-התפתחותיות הכוללת עיכוב במרכיבים חברתיים ותקשורתיים, ומאופיין בהתנהגויות תבניתיות, נוקשות וחזרתיות. לילדים עם אוטיזם לרוב ישנם קשיים במגוון התנהגויות מסתגלות. אחד הקשיים הבולטים הוא חוסר עצמאות בשליטה בסוגרים וקושי בתהליך הגמילה. חוסר עצמאות בשליטה בסוגרים עלול לגרום להשפעות רפואיות, חברתיות ונפשיות, ועל כן מהווה אתגר מרכזי בחייהם של ילדים עם אוטיזם ומשפחותיהם.

מטרות: בדיקת מחקרים העוסקים בשכיחות ההפרעה בשליטה בסוגרים אצל ילדים עם אוטיזם, הסיבות האפשריות לתופעה זו ובחינת דרכי הטיפול המקובלות כיום.

שיטות: חיפוש ספרות רלוונטית דרך מאגרי הנתונים PubMed ו-Google Scholar תוך שימוש במילות החיפוש "Incontinence", "Enuresis", "Encopresis" בשילוב עם "Autism".

תוצאות: בחיפוש נמצאו 28 מחקרים רלוונטיים. רובם עסקו בשכיחות התופעה, ומיעוטם - בדרכי הטיפול. כל המחקרים הצביעו על שכיחות גבוהה של הפרעות בשליטה בסוגרים בקרב ילדים עם אוטיזם בהשוואה לילדים בעלי התפתחות